

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle eurooppalaista medianvapausasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle eurooppalaista medianvapausasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 32/2025 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Roosa Patrakka, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Eero Salojärvi, liikenne- ja viestintäministeriö
- johtava asiantuntija Petri Makkonen, Liikenne- ja viestintävirasto
- dosentti Heikki Hellman, Tampereen yliopisto
- mediasääntelyn päällikkö Janne Holopainen, Yleisradio Oy
- yhteiskuntasuhdepäällikkö Johanna Tuuri, Yleisradio Oy
- sidosryhmäjohtaja Suvi Aherto, MTV Oy
- viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Marcus Wiklund, Sanoma Media Finland Oy
- toimialajohtaja Ismo Huhtanen, Medialiitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- valtiovarainministeriö
- opetus- ja kulttuuriministeriö
- Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- Päätoimittajien yhdistys ry
- RadioMedia ry
- Suomen Journalistiliitto ry
- Suomen Kuntaliitto

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- oikeusministeriö

Valiokunnan mietintö LiVM 10/2025 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi mediamarkkinoiden valvontaa koskeva laki, jolla annettaisiin eurooppalaiseen medianvapaussäädökseen liittyvää täydentävää kansallista sääntelyä.

Ehdotuksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto arvioisi mediamarkkinoilla tapahtuvien yrityskauppojen vaikutuksia tiedotusvälineiden moniarvoisuuteen ja toimitukselliseen riippumattomuuteen. Esityksessä ehdotetaan, että arviointi tehtäisiin niiden mediamarkkinoilla tapahtuvien yrityskauppojen osalta, jotka ylittävät kilpailulain mukaisen yrityskauppojen ilmoituskynnyksen. Ehdotuksen mukaan Liikenne- ja viestintäviraston hoidettavaksi säädettäisiin myös ne eurooppalaisessa medianvapaussäädöksessä tarkoitettut muut valvontatehtävät, jotka koskevat mediamarkkinoiden toimintaa. Kyse on uusista viranomaistehtävistä.

Sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin ehdotetaan muutosta, jolla yhteensovitettaisiin ohjelmistotoimiluvan siirtämistä koskeva menettely mediamarkkinoilla tapahtuvien yrityskauppojen vaikutusta koskevan arvioinnin kanssa.

Lisäksi sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annettuun lakiin ja oikeudenkäymiskaareen ehdotetaan lisättäväksi informatiivinen viittaus eurooppalaiseen medianvapaussäädökseen.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 8.8.2025.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

(1) Valiokunta pitää eurooppalaisen medianvapausasetuksen tavoitteita oikeansuuntaisina. Mediapalvelujen moniarvoisuus ja riippumattomuus EU:n alueella on hyvä turvata ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden ja riippumattomuuden suojelua tulee vahvistaa. Saadun selvityksen mukaan on hyvä, että esitys eurooppalaista medianvapausasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi perustuu minimisääntelyn periaatteelle ja pyrkii välttämään kotimaiselle media-alalle uudesta EU-sääntelystä seuraavaa hallinnollista taakkaa ja kustannuksia.

Media-alalla tapahtuvien yrityskauppojen vaikutusten arviointi median moniarvoisuuteen

(2) Asiantuntijakuulemisessa on kannatettu esitykseen kirjattua periaatetta, jonka mukaan veto-vastuu media-alan yrityskaupoissa säilyy edelleen kansallisella kilpailuviranomaisella, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla. On pidetty tärkeänä, että medianvapausasetuksen 22 artiklan mukainen jäsenvaltioiden velvoite mediamarkkinoiden keskittymien vaikutusten arvioinnista pidetään erillisenä EU:n ja kansallisen kilpailulainsäädännön mukaisista arvioinneista, kuten yrityskeskittymien valvontaa koskevien sääntöjen mukaisista arvioinneista.

(3) Asiantuntijakuulemisessa on myös katsottu, että hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen 2 §:n mukainen media-alan yrityskauppojen ilmoitusta koskeva liikevaihtoraja on liian korkea, minkä vuoksi merkittävä osa alan yrityskaupoista jää valvonnan ulkopuolelle. On esitetty, että Liikenne- ja viestintävirastolle tulisi säätää oikeus ottaa arvioitavakseen myös sellaiset yrityskaup-

Valiokunnan mietintö LiVM 10/2025 vp

pat, joissa osapuolien liikevaihto on huomattavasti matalampi kuin kilpailulaissa (948/2011). Toisaalta asiantuntijakuulemisessa on katsottu, että Liikenne- ja viestintävirastolle esityksen perusteella tulevan arviointivelvoitteen tulee koskea vain sellaisia media-alan yrityskauppoja, jotka täyttävät kilpailulain mukaiset yrityskauppavalvonnan liikevaihtorajat. On pidetty tärkeänä, että Suomeen ei tuoda kansallista lisäsääntelyä, joka olisi omiaan lisäämään media-alan konsolidointikustannuksia.

(4) Valiokunnalle on korostettu, että yleistä kilpailuoikeutta tiukemmat esteet konsolidaatiokehitykselle saattaisivat Suomessa ennemminkin kaventaa kuin lisätä sisällön tai sisältötarjonnan moniarvoisuutta. Konsolidaatio tukee saadun selvityksen mukaan Suomessa moniarvoisuuden säilyttämistä. Valiokunta pitää tärkeänä, että Liikenne- ja viestintäviraston arvio ei vaikuta yrityskaupan käsittelyyn Kilpailu- ja kuluttajavirastossa tai yrityskaupan viranomaishyväksyntään.

(5) Saadun selvityksen mukaan medianvapausasetuksen mukaisten yrityskauppojen arviointien sitominen kilpailulain mukaisiin liikevaihtorajoihin on kaikista selkein menettely sekä viranomaisten että yrityskauppoja suunnittelevien yritysten näkökulmasta. Niin kutsuttuun otto-oikeusjärjestelmään sisältyy yritysten näkökulmasta epävarmuutta ja viranomaisarviointia koskevaa ennakoimattomuutta.

(6) Mahdollista sääntelyä, jossa Liikenne- ja viestintäviraston oikeuksia yrityskauppojen vaikutusten arviointia koskien laajennettaisiin, tulisi arvioida muun muassa perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatun elinkeinovapauden kannalta. Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että yrityskaupan kieltäminen on poikkeuksellinen toimenpide, josta kilpailulain mukaan määrää markkinaoikeus Kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksestä. Näin ollen, mikäli Liikenne- ja viestintävirastolle säädettäisiin oikeus kieltää yrityskaupat, tulisi media-alalla tapahtuvien yrityskauppojen arviointia koskevia menettelysääntöjä edelleen arvioida ja täsmentää. Lisäksi säännöksessä olisi täsmennettävä, millaisia ehtoja Liikenne- ja viestintävirasto voisi asettaa yrityskaupalle.

(7) Valiokunta pitää tärkeänä, että pyritään löytämään toimiva tasapaino konsolidaation ja moniarvoisuuden kesken. Tämän vuoksi valiokunta korostaa, että tulee tarkoin seurata uuden sääntelyn vaikutuksia ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin sekä mediakentän moniarvoisuuden että taloudellisen toimintakyvyn turvaamiseksi. Valiokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman, jonka mukaan

valtioneuvosto seuraa tarkoin uuden sääntelyn vaikutuksia ja tarvittaessa ryhtyy toimenpiteisiin sekä mediakentän moniarvoisuuden että taloudellisen toimintakyvyn turvaamiseksi. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Toimituksellista riippumattomuutta koskeva kansallinen sääntely ja itsesääntely

(8) Saadun selvityksen mukaan on hyvä, että medianvapauslainsäädöksen 6 artiklan 3 kohta ei edellytä uutta lisäsääntelyä Suomessa. Lain sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä (460/2003) ja Julkisen sanan neuvoston Journalististen ohjeiden on katsottu asiallisesti sisältävän medianvapausasetuksen toimituksellisten päätösten riippumattomuutta koskevat velvoitteet.

Valiokunnan mietintö LiVM 10/2025 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 32/2025 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotukset.

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan lausumaehdotus

1. *Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa tarkoin uuden sääntelyn vaikutuksia ja tarvittaessa ryhtyy toimenpiteisiin sekä mediakentän moniarvoisuuden että taloudellisen toimintakyvyn turvaamiseksi.*

Helsingissä 5.6.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Timo Furuholm vas

jäsen Pekka Aittakumpu ps

jäsen Marko Asell sd

jäsen Heikki Autto kok

jäsen Seppo Eskelinen sd

jäsen Petri Huru ps

jäsen Aleks Jänntti kok

jäsen Vesa Kallio kesk

jäsen Marko Kilpi kok

jäsen Sheikki Laakso ps

jäsen Mats Löfström r

jäsen Jani Mäkelä ps

jäsen Pinja Perholehto sd

varajäsen Teemu Kinnari kok

varajäsen Johan Kvarnström sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker